

FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP

POLITIKAI UJSÁG

Megjelen minden szerdán és szombaton este.
Kéziratokat vissza nem adunk.
Szerkesztőség: Kazinczy-utca 5.
Kiadóhivatal: Randesmann III. és Társadnál.

FŐSZERKESZTŐ:
Dr. HOLLÓ ANDOR

Előfizetési ár:
Egész évre 12 korona. Félévre 6 korona.
Negyedévre 3 kor. Egyes szám ára 12 fillér.
Járulékokat a legutóbbi számban közölünk

Az országgyűlés

tanácskozásainak a költségvetés mellett lesznek: új adójavaslatok meg demokratikus választójogi reform. Nem véletlenség, mert okozati kapcsolat van az adóügy és a demokrácia között. Az állami terhekhez való hozzájárulás meg a közjogositványokban való részesedés tejesstvérek. Már a történelem is összefüggésben mutatja az adózás kérdését a demokratikus újításokkal. A mikor a rendiség, népképviselői rendszerrel alakult át, a jobbágyság eltörlésével, megszűnt a nemzeti adómentesség is.

Most, amidőn a választójogi reform a szavazati jogok igazságos és egyenlő kiterjesztését biztosítja, természetesen napirendre kerül az adóterhek arányos elosztása is. Akinak a közügyekhez való hozzászólási joga van, annak az állammal szemben vagyoni erejéhez mérten — különösen most, midőn az állami terhek megnövekedtek, — adózási kötelezettségei vannak. A jogkiterjesztést tehát kiegészíti az adónak progresszív alapon való rendezése és a két újítás együttes hatásaitól várható a korszerű fejlődésképes átalakulás.

Az állam a világháború rendkívüli költségeinek fedezésére a nemzetől vett és vesz épen most immár hetedizben — hadikölcsön-

öket. A hadikölcsönök sikerétől függött az állami és nemzeti lét vagy nemlét kérdése, most pedig különösen a háboruban való kitartásunk a háború szerencsés befejezésének, a tisztességes béke kivívásának lehetősége függ attól. A hadikölcsönök sikerének érdekében az állam az aláíróknak jelentékeny kamatjövédelmet ígért, tehát most már az államnak becsületbeli kötelessége, hogy a kamatfizetésnek biztos fedezete legyen. Ha a hét hadikölcsön együttes összegét tizenöt milliárdra becsüljük, az állam által fizetendő éventé 900 millióra fog rugni. Miből fizesse ezt az állam? Amíg tehát a demokratikus reform teljességének és korrektségének érdeke csak igazolja új adótörvények hozását, addig az állami szükség egyenesen parancsolja azt.

Az államra érintett kötelezettségén kívül más terhek is nehezdednek, többek között: a közegészségügy fejlesztése, a háborús károk pótlása, a rokkantokról való gondoskodás és más népjóléti, szociális ügy, amelyeket a kormány programjába fel is vett. De amelyeket új adók nélkül kielégítő módon ellátni képtelen.

Az adójavaslatok szempontjából a helyzet is nagyon kedvező. A háború alatt is sok új vagyon keletkezett, sok régi gyarapodott, országosan pénzbenőség mutatkozik. Van tehát új alap, új adók számára.

Az adóügyi sikeres rendezése pedig, amelyet Wekerle nagyszerű

képeitől várhatunk, a pénzügyi konszolidációnak éppugy javára lesz, mint a hogy a költségvetés a világháború alatt az

első kétségtelenül jó hatást fogja gyakorolni valutánk megjavulása tekintetében.

A város

a VII. hadikölcsön érdekében.

Farkas Andor újabb akciója. — Felhívást intézett a városbeli özszes hatóságokhoz, hivatalokhoz.

Tul a negyedmillión.

— nov. 24.

Lapunk legutóbbi számában beszámoltunk arról a nagyszabású mozgalomról, amelyet városunk polgármestere indított a hetedik hadikölcsön városunkban jegyzési eredmények minél fényesebb tétele érdekében.

A mozgalom eddig elért eredményéről szintén beszámoltunk, amidőn részletesen felsoroltuk városunk dérek tisztviselői karának 100000 koronán felüli összegjegyzéseit.

Farkas Andor polgármester azonban a megindított akciót szélesebb mederre óhajtja terelni és evégből a többi felhívással fordul, falragaszok és a helyi sajtó útján a város adózatkozás, hazafias közönségéhez.

Sátoraljaihely r. t. város polgármesterétől.

12749/1917. szám.

Felhívás.

Hetedizben fordul az állam polgáraihoz, hogy hadikölcsönnel segítse majdnem negyedfél

esztendeje folyó önmédelmi harcunkat.

Az eddigi hadikölcsönök bizonyítékát adták a magyar nemzet határát nem ismerő adózatkozásának, Sátoraljaihely város közönsége is minden elismerést érdemlően kivette részét az eddigi hadikölcsönjegyzésből; egészen bizonyos tehát, hogy a magyar adózatkozásnak a hetedik magyar hadikölcsön alkalomával is elismerésre méltó példáját fogja adni.

Hogy ezek tudatában mégis felhívással fordulok a közönséghez, tessék azért, hogy a most folyó hadikölcsön jegyzésnél az eddigieknél is nagyobb erőki-fejtésre kerüljek. Most amikor diosóseges csapataink véres harcokat víva, lerakják alapjait a mindenki által óhajtott közeli békének, nekünk az itthon ló-

Hadikórházban.

(Egy gyalogos naplójából.)

Ne higyük, hogy a kórházi életnek nincsnek meg a maga árthatlan „mulatságai.” Meg vannak bizony. Itt van mindjárt a kuglizó, ahol állandóan elszórakozik egy eszmél lábadozó katona.

A delutánra kiadni szokott „kimenő”, vagy helyesebben „bemenő” (a városba) szintén szórakozás számra lehet. Ez alkalmakkor megtekinthető mindenki szép városunk nevezetességeit is, ha — volnának.

A „posta”, amelyet infanteriszt Leiserovics osztogat ki délelőttünk mély élnékséget és érdeklődést hoz a társaságba. Ni, hogy felderülnek az arcok egy-egy levél olvastakor. A kellemes benyomások, hogy visszatükröződnek az arcokon. Hiszen többnyire kellemes hírek jönnek. Melyik szülő, házasútar kellemetlenkednek kedves betegének rossz hírekkel, hogyha elkerülheti. Hát még az „értékpostá” milyen örömet kelt.

A csomag, vagy pénz, főleg az előbbi a legnagyobb gyönyörűség forrása. Nema azért, mintha talán gyöngye volna a „menászi”, de mert nincs izesebb falat a „hazai”-nál. Annál, amit szerető kéz készített. Azt minden bizonnyal madártejjel, aranyserpenyőben főzték, süttették. Még kedvesebb szinte mennyei gyönyörűséget kelt az „eleven posta” (vagy minek nevezsem), amikor a feleség az anya, a testvér, személyesen hozza az elemőziát a mosolygó szőlt, a a piros álmat, a kirántott csirkét, a puha kalácsot s tudom is én, még miféle jó ízű falatot; de főleg az ülést kart, az édes csókot, a becsős szeretetet! Mindezeknél már csak egy lehet jobb: a szabadság! Ez is kijár a legtöbb ápoltnak több-kevesebb időre. Elmehet haza szeretetei édes körébe. Megláthatja szülőfaluját áldott határát. Betérhet apai házába, a családi fészekbe. Viszontláthatja kedveseit, rokonságát, barátait, ismerőseit. Intent tisztelheti megint a rég látott tempómban. Látja az áldott iskolát, ahol tudását szerezte.

No meg — mit kerülgessük — bekopogtathat a csárdába is egy-két decire, ami itthon százzal jobban esik, mint odakint a fronton. Itthon u. i. minden keserű is megédesül. Még odakint a fronton? Ott minden édeset is megkeserít az ellenséges golyó süvöltése s egyéb veszedelmek...

Hej, az a harctér, az a front! Megemeleti biz azt örökre, akinek szerencsétlenség szerencsésje volt hozzá. Megemeleti — tudom — kaplár ur Kohn Jenő is, aki privtói fakerekedését pusztulásnak hagyva, szintén kardot rántott a haza védelmére. De a védő jobb kéz golyótól találva örökre megbénult. Orosz fogságban ápolták eleinte, de — azt hiszi legálább — itthon nagyobb gyöngédséggel és eredménnyel történt volna ez. Ki tudja!

Kiss Józsi bári cimpora sem felejtí a frontot soha. Otthagytá 6 is a teste épességét. Tavaly a Bucseznál jul. 6-án vivott ütközetben golyót kapott a jobb lábába. Nyomórék lett rá. Csak két mankót használ

nálva bicegget ide-oda. Mint hadifogoly megfordult Kiewben, Moszkvában, Pétervárt. Ez idén májusban került haza cserébe mint rokkant, 31 éves. Felesége és egy kis fia van, az eleven eszű 5 éves Józsika. Már verselni is tud, bár iskolába, óvoba nem járt. A szomszéd tanítóék fiaitól tanulta el. El is mond hamarjában egyet a huszárról. Ő is az szeretne lenni. Meg pedig ezredes. Nagy hatással szavalja el az „Isten hozott édes apa” kezdetű, éppen aktuális verset is. Jutalmul egy nagy almát kap egy katona bácsitól. Csaknem nagyobbat, mint aminő 6 maga. De azért megbirkózik vele; az igaz, hogy részletekben.

Hegedűs Mihály bátyánk a harctéren sem volt, mégis póruul járt szegény. 51 éve miatt örszolgálatot teljesített a helybeli állomáson, ahol a vonat bal lába fejét szét ronosolta. Le kellett vágni a lábát a térde aljájá. A harctéren két fia van. Az egyik 6 os huszár, a másik 65 os baka. Ő maga kedélyesen elpipáz-

vőknek anyagi erőnk mindenmegfessítésével segédkezett kell nyújtani a harctörén várjukkel és életükkel áldozó fiataloknak. Hogy módot adjak a legszegényebbeknek is a hadikölcsön jegyzésre a városán hadikölcsönjegyző irodát állítottam föl, ahol a m. kir. honvédelmi minisztérium hadsegélyező hivatala által támogatott hadikölcsön biztosítások köthetők.

Es a hadikölcsön biztosítás negyed évi 13 K. díj fizetése ellenében módot nyújt mindenkinek arra, hogy életét 15 évi időtartamra 1000 koronára biztosítsa, az államnak 1000 K. hadikölcsönt nyújtson és a magyar országos biztosító intézet által minden egyes biztosítás után az országos hadsegélyező bizottságnak jutalékkal az elsoleltok özvegyeit és árvaikat segítse.

Hisszem, hogy a felhívásom nyomán városunk közönsége körében új lendületre kap a hadikölcsönjegyzés és történelmi multu vármegyénk székvárosának közönsége ismét vezérserephoz kapva, tündöklő példáját fogja adni a határtalan áldozatkészségnek.

Sátoraljauhely, 1917. nov. 20.

Farkas Andor
polgármester.

Egyidejűleg átiratot intéztem a város összes hivatal vezetőihez, a melyben felkértem őket, hogy a városi tisztviselői kar által eszközölt hadikölcsönjegyzésekhez hasonlóan mindegyik hivatal indítson azonnal mozgalmat, szólítsa fel jegyzésre tisztviselői karát és az eredményre a városi polgármesterét kiértesítse, hogy a jegyzések felvételére egy városi tisztviselő kiküldése iránt intézkedhessék.

gat rövid száru makrapapájából és érdeklődve nézi a fiatalok kuglózjátékát egyetlen vágya, hogy felgyógyulva haszna vehető müllábat kapjon és folytathassa továbbra is polgári foglalkozását a tarcali vincellér képsében, ahol mint napzámos foglalkozkodott.

Kivételesen civil lakója is akad a kórháznak: a 12 éves Spisák Laci Bodrogkeresztúrról. Mindkét lába görbe a születése óta. Itt gépkészéssel igyekeznek elvinni tőle mindkét mankóját. Eleven énszárján, ügyes fiokó. Öt elemi osztályt végzett Karos Hermin vezetése alatt. Jól érsi magát a katanák közt. Ők is kedvelik és becsülik.

Oross lakónak nincs híján az intézet. Szomszédom, Narrut Konstantin is a rheumája hozta a kórhába s viszont ő a rheumáját. Tagba szakadt, osontos széles vállu, boretvált arcu, spárdt képtü alak. Széles természetű, szolgálati kész ember. Kirlibabánál fogták el a németek s nekünk ajándékozták. Így

A hadikölcsön fontosságát magyarán felelőlegesen tartjuk. A köztudatba ment már át, hogy annak sikere nemzeti becsület, jövődönk kérdése és ezáltal különösen a béke alapjait van hivatva lerakni, emellett, hogy mint tőkebefektetés páratlanul előnyös.

Az előző kibocsátásokban hatalmas arányokkal vettek részt a tehetősek a vagyonosok és képességeiknek megfelelően a kisemberek. Hogy ez utóbbiak hazafias felbuzdulásoknak teljes lélekkel fokozott mértékben telessenek eleget a „Magyar Országos Biztosító Intézet R.-T.” teszi lehetővé az által, hogy az egyes jegyzőkre előnyös életbiztosítással kapcsolatosan néhány koronával, még a legszegényebbek is jelentékeny összegeket jegyezhetnek.

Mindun jegyző föl egyéni érdeke mellett altruistikus célt is szolgál, mert a jegyzések után élvezelt jutalék az országos Hadsegélyező Hivatal ellenőrzése mellett a hadiözvegyek és árvaik javára lesz fordítva.

Joggal remélhető tehát, amint Farkas Andor polgármester felhívása mondja: „új lendületre kap a hadikölcsönjegyzés és történelmi multu vármegyénk székvárosának közönsége ismét vezérserephoz kapva, tündöklő példáját fogja adni a határtalan magyar áldozatkészségnek.”

A városi hadikölcsön-jegyzési irodájában újabban a következő jegyzések történtek:

Timász Majerné 1000, ifj. Deutsch Mór 3000, Davidovits Sámuel 2000, Friedmann Márkus 2000, Berkovits Rafaelné 2000, Friedmann Hugó, Fried Hugó, Heimlich Simonné, Pikula Ede, Baum Lina, Székkuhy Józsefné, Rosenberg Bernát, Geller Áron, Szmovics Dávid, Rosenberg Hermanné, Feuerstein Mór 1000—1000 Grünwald Sári 3000, Waldmann

került Máramarosigetre, majd Új helybe. 37 éves. Otthon felesége és 4 gyermeke van. Munkabíró és munkaszervező ember. Itt jól érsi magát. Azt állítja, hogy otthon majd oszakiót jót mondhat a magyarokról.

De nem mutatok be több alakot az intézet ideiglenes lakóiból. Többnyire harcosok. A hadiéletben megropant, a haza védelmében többé kevésbé elvegyült fiúk ezek, akik itt remélik visszamenni testük épességét, hogy azt büszkén, boldogan megint a haza rendelkezésére becsússzák.

Hogy tényleg, visszazserep-e leg-
többje az épességét teljese? Meg-
lehet. Ha a kóspóthosi vagy szá-
raz kenyérhez hasonlításán az emb-
bert, föltétlenül biznám benne. Mert
tudva lévő, hogy a kóspóthosi annál
jobbá válik, mennél többszőr föl-
melegítik. S a kenyér is, hogyha
megpirítják, nem nyer-e még jobb
ist és rugalmasságot.

— rd. —

Pinkáss 2000, Csepösk József 3000, Stern Éliás 2000, Józsa Lajos 2000, Figura József 1000, Eisenberger Mór 1000, Adler Abraham 5000, Szafir Márkus 500, Goldstein Lina 200, Gyarmathy Béla 1000, Grünfeld Etelka 1000, Altmann Ferenc 1000, Szász Simon, Schwarz József, Szalontai Ferenc, Urbán János, Friedmann Ignác, Csoma István, Badari László, Friedmann Abraham, Toronyai István, ifj. Bátor János, Frisch Sámuel László, Deutsch Herman, Klein József, Kovács Ödön, Hurka Endre, Kukoly Antal, Csoma Gyula, Tóth Mihály, Klein Chaim 1000—1000, Prihoda Andor, Krausz Manó, Mádi Imre, Löwiinger Dávid, Schwarz István, Pethó Gyula, Cseh Ferenc, Schweiger Vilmos, Bettelheim Gyula 2000—2000, Rein Lajos, Schwarz Herman, Balogh József 3000—3000, Laufer Ignác, Odze Rubin, Vajda Józsefné 5000—5000, Primohe Ede 10000 koronát.

Eddigi összegyűjtés: 223 700 K.

Lapunk zártakor értesülünk, hogy a városi hadikölcsön jegyzési irodában a hadikölcsönjegyzések jóval túlhaladták az egynevegyed-millió koronát.

Tanítják az iskolákban a háboru következményeit.

— nov. 24.

Üdvös és egészséges rendeletet becsüzték ki újabban a közoktatásiügyi minisztérium. E rendelet, hogy az ország minden községi iskolájában rendszeresen tartanak olyan előadásokat, melyeken a háboru eddigi eredményei nyilvánvalóvá válnak a tanulóifjuság előtt.

A négy esztendő óta tartó világháborulás ugyanis nagy eltelődéseket idézett elő azekben a tudományágakban is, melyeket ma a középiskolák tanítanak és szükségessé vált bizonyos utmutatásokat eszközölni, jelek és irányos helyeket megjelölni, eredményeket lejegyezni, melyeknek segítségével a tapasztalatlan és szegye itéletű ifjuság is biztosan kezelhesse a háborus de-
lejtűt.

Ezek az előadások a tanítás keretain belül történnek ugyan, de némi önállósággal, amennyiben a kultuszminisztérium rendelkezése szerint minden tanár meghatározott óraszámában köteles a tantárgyával kapcsolatos háborus eseményekről beszámolni. Legnagyobb szerep jut természetesen a földrajz, történelem és fizika professzorainak. A háborus földrajz valóban egészen más, mint a békében tanított geográfia. Európa térképe — mint egy esodálates ka-
loidonkép, melyben úvegyerepek helyett vérrészek hullanak — ma is szüntelenül változik. A történelem tanára előtt szép feladat áll: ifju

hallgatóival meg kell értetnie a gazdasági kapcsolatokat a kapcsolatok felbontását, az antagonizmust, amely ma elválasztja a háborus feleket s e pillanatig lehetetlenné teszi, hogy egymást megérték. Mert az új történelmet nem királyok és hadvezérek születésének dátumai fogják megölelni, hanem a szociális hadadás eszméinek harsai és diadalai.

A zieluni rabbi az árdrágítók és árucsoompészek ellen.

Átok hatósági engedéllyel.

— nov. 24.

Helményi előzatu rendeletok sokaságát becsüzték ki a kormányok a háboru óta, hogy megakadályozzák gyötrelmes szapulást azeknek a piacoknak, amelyek a nép vérszót testéhez tapadtak. Úszarok és árdrágítók ezek a rutpiócok, akik nem elégedtek meg a hadiállapotnak a földművelő és ipari termelők, valamint a kereskedők nagy részére oly előnyös, oly gazdasági viszonyaiival, hanem még külön büntös utakon is tömik telhetetlen szűbűket a fogyasztók inségének növelésével. A rendeletok tömegsi, a maguk büntös határozmányaiival, egyrészt maró sónak voltak szánva, amitől úszarogrodjanak, elérőtlenedjenek a vérszívó, udok nádályok. De a rendkívüli időkben, amikor erkölcsök leromlásáról komor megdöbbenással írhatna, ha volna egy kortárs Tacitus, amikor világszerte törvénygyűlték az iszonyu törvénytelenségok: a jó kormányrendeletektől nem lehet orvoslást várni, nem is becsülvé a rosszakról.

Belátják ezt a galiciai becsületes rabbinusok is, akikről a következő érdekes hírt közlik:

„Lemberger Zeitung” jelenti, hogy a zieluni kerület rabbijai assal a kérelemmel fordultak illetékes hatóságokhoz, engedték meg, hogy átokkal sújthassák mindazokat a hitosorsúkat, akik kerületük városából és községeiből élelmiszereket szállítanak ki és ezeket úszarókon eladják. A lap szerint az illetékes hatóság a kért engedelmet megadta.

Az átok — hatósági engedéllyel — eszerint a közönséges megjavításnak szolgálatába lépett, leg-alább a zieluni kerületben. A rabbinusok, akik ezt a különös orvosságot találták ki az élelmiszerezzera ellen, éppen nem olyan nevetleges, gyermekes gondolkozású emberek, amint talán az első pillanatra látszik. Számitanak híveik nagy fanatizmusára, a papi átoktól szörayedő félelemre. Mert mi az a pénzbióság, mi az a kis elzárás, amelyekkel a kormányrendeletek riasztanak, a tulvilági boldogság elvuszításához, vagy ahhoz képest, ha a büntös árdrágítóknak „elférgesedik az itala s az ételénél úderedésába jő?” (Ha ugyan

„MODIANO-CLUBSPECIALITÉ“

SODORNI VALÓ SZIVARKAPAPIRNAK ARA

1 könyvecskében 60 lap van.

ma
30 fillér.

Minden könyvecskén rajta van a védjegy.

és a város
alfirása

[Handwritten signature]

a hatósági engedéllyel mondott átokban van egyesés a Bánk bán költői, elborzasztó átkával.)

A galiciai zseloni kerületben, azt hisszük, nem hiába simogatták a szakállukat a bölcs rabbinusok ad dig, amíg a kitudó ötletet kifundálták. Zselonból bajosan visznek ki esután élelmiszert, hogy uszorahaszonnal adják el tovább! Bár valamit ihletett bölcsesség nálunk is sütné ki hasonló jót!

Egy milliót kaptak a rokkantak az árdrágitók vagyonából.

550.000 árdrágítás egy évben.

— nov. 24.

A belügyminiszterium rendőri büntető osztályában, az árdrágítási ügyek egész tömegét intézik el nap nap után.

Pedig ide csak azok az árdrágítási kihágások kerülnek, amelyek a belügyminiszteriumhoz is megfelelnek.

Óriási a száma az olyan ügyeknek, amik már az első fokon elintéződnek olyanképpen, hogy az elítélt megnyugask az ítéletben.

A belügyminiszteriumnak ebben az ügyosztályában tiszesség tisztviselő foglalkozik kizárólag az árdrágítási akták feldolgozásával.

Akad olyan ügy is, amit egész nap tárgyalnak, mert míg azelőtt a jelentéktelen veresédei és egyéb kihágási ügyek nem kívántak különösebb alaposítást, most igen gyakran szászerez koronás ítéletekről is van szó, aminek az elvesztésében végérvényesen dönt a belügyminiszterium.

Már eddig tizenötöszere nőtt az árdrágítási ügyek száma, ami a miniszteriumba került.

Ötven százalékkal több árdrágítási ügy van eddig, mint a múlt esztendőben, amit megfellebbestek.

Megállapítható, hogy elenyészően kevés azoknak az ügyeknek a száma, amelyben a miniszteriumnak meg kell változtatni az alább fele hatóságok ítéletét és fel kell mentenie a vádlottat, Tulnyomó részben elutasítják a felebbezést, sőt ha a tiszt ügyész súlyosbítást javasol, akkor még felemelik a büntetést.

A múlt esztendőben ötszázötven ezer árdrágítás és hadi kihágás történt az ország területén.

A kiszabott büntetési összegeknek a fele a törvény értelmében a közigazgatási hatóságot, fele pedig a pénzügyminiszteriumot illeti.

Az ügyekből kifolyólag a rokkantak 1917. június 30-ig kapnak.

A hadigondozó hivatal 1 059,821.86 koronát kapott az árdrágítókól és élelmiszerejtől elköbcsolt élelmiszerek értékéből a rokkantak segélyezésének céljára.

HIRES.

— Allapánunk és Szechenyi Welkestein Ernő graf újabb háberus kiténtetése. Őfelsége megparancsolta, hogy a háberu alatt teljesített kitudó szolgálataik elismerésül Dékus Gyula allapánnak és Szechenyi Wel-

kestein Ernő grafnak, szolgálatait kitudó husszáradosoknak legfelsőbb elismerése tudtul adasék.

— Ujduvári és királyi tanácsosok Ő Császári és Apostoli király Felsőlegyelemesebb elhatározásából Dr. Chudovszky Móric sátoraljauhelyi közkórház igazgatójának a királyiudvari tanácsosi címet, Dr. Löcherer Lőrinc Zemplén vármegyei tisztifőorvosnak és Dr. Wienberger József bodrogközi járás orvosnak a királyi tanácsosi címet adományozta.

— Ujnépfőkelő száradások. A király a novemberi katonai előléptések során Bettelheim Sándor és Dr. Belyna Dezső népfőkelő főhadnagyokat száradásokká nevezte ki.

— Ferenc József halálának évfordulója. Szerdán mult egy esztendeje annak, hogy Ferenc József király örök álomra hunyta le szemét. Kúdelmekben, harcokban gazdag esztendő volt ez, de sok szenvedés és vértünk hullajtása közepeite sem felejtettük el a nagy urakodót. Emlékének az évforduló napján gyászsistentiszteletekkel áldozott az ország. Városukban a felekezetek templomaiban gyászsistentiszteletek voltak, amelyen a hatóságok és a helyben állomásozó tisztek és katonák testületileg részt vettek.

— Kiténtetés. Lipót Szalvátor főherceg Friss Heiman tüzölőparancsoknak háberu alatt szerzett érdemeiért, a vereskereszt II. osztályú diszjelvényét adományozta.

— A vármegye törvényhatóságl bizottsága december hó 4-ik napján élénk tárgysorozattal rendes közgyűlést tart. A közgyűlés nevezetesebb tárgyai: az igazoló választmány megalkitása, az allapán érvényes jelentése, Szabolcs vármegye átírata Tokaj és Tarcal községeknél Szabolcs vármegyéhez átsatolása tárgyában, Kassa város átírata gr. Apponyi Albert vallás és közoktatásügyi miniszternek, a román tanítóképzők hatályosabb Állami ellenőrzésének elrendelése tárgyában, a 10-es honvédszervek és övezetek segélyesületének megalkitása, a sátoraljauhelyi alkalmazottak részére engedélyezett újabb beszerzési előlege ügye.

— Elmebeteg katonák az „Erzsébet” közkórházban. A háberu borzalmait egyre jobban megviselik az idegeket. Az elmebeteg katonák száma nagy. A hadvezetőség azonban minden eszközt megragad, hogy segítsen rajtuk, többek között a hadügyi tárca terhére, az ország kórházainak elmebeteg osztályain helyezi el őket. A most kiadott rendelet szerint a helybeli „Erzsébet” kórház is kap nagyobb számú elmebeteg katonát.

— Megalakul vármegyénkben a Stefánia szövetség. Ugron Gábor belügyminiszter rendkívüli fotosszággal bíró leiratot intézett a vármegye törvényhatóságához. A miniszter leiratában hangsúlyozza az anya- és oacsomóvédelem lóriási fontosságát és értesíti a vármegyét, hogy anya és oacsomóvédelem intézményt fog szervezni, akikkel a gyermekvédelem nagyfontosságú munkáját hivatászerűleg fogja végeztetni. Egyben értesíti a miniszter a vármegyét, hogy az anya- és oacsomóvédelem akcióját a Stefánia szövetség kebelében hajlat-

megoldani és ezért kívánatosnak tartja, ha a vármegyében és a Késztésben mielőbb megalakítják a Stefánia- szövetség fiókjait.

— Ujból felemelik a dohány neműek árát. A dohányosok újabb nagy vessedelem fenyegeti: a pénzügyminiszter a jövő év tavasszigi kénytelen lesz a dohányneműek árát újból és ezutal lényegesen felemelni. Az árak felemelése ezutal nem a kincstár, hanem a gazdák jövedelmének gyarapítása végett történik. A pénzügyminiszter ugyanis azt a somoru tapasztalatot szerzte, hogy a gazdák az idén lényegesen kevesebb dohányt termeltek, mint tavaly. A gazdaérdekeltségekkel megindult tárgyalások során kitudó, hogy a gazdák vonakodnak földjüket dohány nyai bevetni, mert egyéb terményei dušabban jövedelmeznek. Nahogy tehát még nagyobb dohányhiány álljon elő, a pénzügyminiszter meg egyezett a gazdaérdekeltségekkel, hogy magasabb bevásárlási árakat fog fizetni. A meg egyezés értelmében az 1918. évi dohánytermést gazdaktól a békeár háromszorosán fogják beváltani és minthogy a nyersanyag ilyen horribilis drágítása mellett a mai árak nemtarthatók fenn a pénzügyminiszter kénytelen az összes dohányneműek árát lényegesen felemelni. Az emelés azonban természetesen csak a jövő év folyamán fog megtörténi.

— A király bortermelés. A korona uradalom tulajdonát képező Tokaj-hegyaljai szőlőkben a most befejezett süret, a bécsi A-n tudósítónk rendelkezésére bocsátott adatok szerint — 1900 hektoliter bort és 130 puttony szőlőt eredményezett. Tizenöt éve ez volt a legkiadósabb süret, 30 év óta pedig minőségre a legkülömb minőség. A süretelt bor értéke 1000 kor. hektoliterenkint, a süret hozama ezen évben 1,900.000 korona, amennyit ezek a szőlők még husz év alatt se hoztak. Kevesen tudják azt nálunk, hogy a magyar királynak a Rajsa mentén is nagykiterjedésű szőlői vannak, még pedig Johannishegy vidékén a Liebfrauenmilch elevezés alatt világszerte ismert borvidéken és a Mosel hegyén is. Ezen szőlőhelyek a bécsi kongresszus idején, mely országok sorosát döntötte el, Meterich herceg birodalmi kancellár biztosította az osztrák császári háznak. A bécsi udvari hivatalok már akkor nem tudták, mit, tegyenek, miképpen kezdjenek ilyen távol eső szőlőhegyvidéket, amiért is 1810-ben ezen szőlőterületek közelében nagy birtokkal rendelkező Hohentho herceggel megállapodást létesítettek, hogy ezen nagy kiterjedésű szőlőbirtokot díjtalanul neki engedi át a magyar és osztrák udvari azon ki-

kötéssel, hogy a herceg viseli a megművelés összes költségét és minden évi süreti eredmény felét teljesen tehermentesen eljutatja az udvari pincébe, Bécsbe.

— Bárdi főle 1917/18 Karácsonyi Album. Több mint husz éve, hogy minden esztendő karácsonyára egy vasokos és díszes kötetben gyűjtjük össze a Bárd Ferenc és Testvére szemékiadó cég a legújabb személiek sajnaját Daóra a háberu olytán felmerült technikai és nyomdai nehézségeknek, a Bárd-cég a megszokott gondos, műnissel és bőkezűséggel gondoskodott a Karácsonyi Album összeállításáról, amely az idén több mint 100 oldalon ötvennél több szeméi ujdonságot tartalmaz, mely egyenként vásárolva 150 koronául többé kerülne, míg így 8 korona fűve és 10 korona pompás díszkötésben. Az idei Bárd-főle Karácsonyi Album páratlanul pazar ajándékmuű. Wagner: Tannhäusernek, „Dals az esti csillagól szóló csodás áriaja Ábrányi postikus szövegével vezet be az albumot. A klasszikus dal hívei örömmel fogják üdvözölni Schubertnek egy híres dalát, amely eredeti német szöveggel Határos koncer dalok Budai drámai erejű művei is, melyek Gózon Gyula műsorából valók. A magyar nóták közül különös édeklődésre tarthat számot Czeglédi ujdala: Orgonanyiláskor, amely nemrég jelent meg és szenzáció aikernek indul, továbbá a népszerű Kuruc, Bodrogi, Sas Náci Kondor legkedveltebb nótái. A katonadalok közül a négy legújabb és legnépszerűbb dal kerül sorra. Két gyönyörű magyar ábránd (Bodó kiváló műve) Dostal egy pompás indulója, Márton Jone-stepe gasdagítja a zongora rész tartalmát, a Molár klasszikus „Zonélő-órát”-ját, Zilcher Gavottejét és Pikéthynek e kiváló muzikusunknak két magas színvonalú zongoradarabját öleli fel. Lapunk olvasói bizonyára szívesen veszik a Karácsonyi Album megjelenéséről szóló hírlunket és azon figyelemzetésünket, hogy az albumra a kiadócég olvsoinktól is csak annyi példábanon lesz előállítva, ahány megrendelés arra november hó végig Budapestre a cég Kossuth Lajos-utca 4. sz. alatti kiadóhivatalához beérkezik.

Használjunk hadisegély postabélyeget.

Felölös szerkesztő: Landesmann Miksa, Szerkesztő: György Lajos.

23 magyar hold prima termő szőlő Szabolcsban, vasuti állomás tőszomszédságában teljes felszereléssel, 2 szobás nyári lakással, vincellérlakás és pincével együtt eladó. Bővebb felvilágosítást nyujt dr. Erdőhegyi Lajos II-od főjegyző Nyiregházán. Ügynökök díjaztatnak.

A H U M E N

Most megjelent érdekesítő re-
gény az orosz
betérés idejéből. Egy orosz pap árulásait és
kicsapongásait tárgyalja ez a könyv.
Felnőtteknek való olvasmány az orosz
papság befolyásáról Magyarországon.

Ára 3 korona 60 fillér.

Minden jobb könyvkereskedésben kapható.

Röttig Gusztáv és fia
könyvkiadóvállalat, Sopron.

könyvnyomdánkban kapható.

Makulatura-papír.

Hanglemezeket

lejátszottakat, vagy
töröttket ~~csoréi,~~
vagy ~~kézpénzért~~
is vesz

W Á G N E R

„Hangszerkirály“

országszerte elismert
elsőrendű magyar
hangszer- és beszélfő-
gépek áruháza

BUDAPEST

VIII. KER., JÓZSEF-KÖRUT 15/V.
Fióküzlet: IX., RÁDAY-UTCA 18.

Elsőrangú halcsontos és halcsont nélküli

F Ű Z Ő K

legujabb façon szerint, valamint különféle
haskötők, hátegyenesítők, melltartók stb.

== mérték szerint készülnek ==

L O R B E R S A R O L T A
fűzőtermében Sátoraljaujhely, Kazinczy-utca 6. sz.

Saját készítményü kész fűzőkből nagy raktár.

Javitások és tisztítások pontosan készülnek.

Palicskó János

szobafestő, tapétázó és mázoló.

Első rendű munka a legszebb festőminták és tapetaszerű
festésekből a legmodernebb kivitelben.

Feltűnő ujdonságok!

Legjobb anyagok!

Szakása: Sátoraljaujhely, Kossuth Sajos-utca 15. szám

Landesmann M. és Társa

≡ könyvnyomdája és papirkereskedése ≡
SÁTORALJAUJHELY, KAZINCZY-UTCA 5. SZ.

**Levélpapírok, számlák, fal-
ragaszok, meghívók, név-
jegyek és egyéb nyomdai
munkák a legpontosabban és
jutányos árban készíttetnek**

„Felsőmagyarországi Hirlap“ kiadóhivatala.

TELEFONSZÁM 10 Hirdetések jutányos árban felvétetnek TELEFONSZÁM 10